

Karen: Introduction to the Refugee Minor Program

ကညီကိုဉ် : တာ်ဒးသ့ၣ်ညါပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိသၣ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ

ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိသၣ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤ (Refugee Minor Program, (RMP)) မၤစၢၤဝဲဖိသၣ်ဒီးသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲတဆံးယိးန့ၣ်ဒီးဆူဖီလၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်ဝဲလၢဘၣ်ကထိရံၤယါအပူၤလၢတအိၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တာ်ညါအိၣ်ဖိသၣ်လၢတအိၣ်ဒီးပုၤကူပုၤကညီတာ်တိစၢၤမၤစၢၤ”(‘Unaccompanied Humanitarian, or Refugee, Minors’, (UHM’s)). တၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢထံကီၢ်ဂၤဒီးထံဖိကီၢ်ဖိဝဲကျဲၤ (Department of Immigration and Citizenship, (DIAC)) ဆၢတၢ်ဝဲလၢဖိသၣ်လၢတအိၣ်ဒီးပုၤကူပုၤကညီတာ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်ဆိးဝဲလၢဘၣ်ကထိရံၤယါပူၤန့ၣ်ကဘၣ်လဲၤဆူပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိသၣ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤတာ်ကရၢကရိအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်လၢတအိၣ်ဒီးပုၤကူပုၤကညီတာ်တိစၢၤမၤစၢၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲသၢကလၢ

- **ဖိသၣ်(မုတမ့ၢ်)သးစၢ်လၢအိၣ်ဒီးဘူးတၢ်လၢသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲခံဆံတန့ၣ်ဆူအဖီခိၣ်လၢအိၣ်ကတၢ်ကတီၤသးလၢကတူၢ်လိာ်ဝဲမုဒါလၢအဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်.ဒိၣ်အၣ်အ့ၣ်စံၣ်ကမၤဘၣ်တၢ်လၢကဆဲးစုမ့ၢ်လၢကကွၢ်ထွဲတာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.**
- **ဖိသၣ်(မတမ့ၢ်)သးစၢ်လၢတအိၣ်ဒီးဘူးတၢ်လၢသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲခံဆံတန့ၣ်ဒီးဆူဖီခိၣ်လၢကီၢ်အိၣ်စၢၤလၢယါပူၤလၢကဟံးန့ၢ်မုဒါလၢကကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်.တၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢပုၤထံပုၤကီၢ်အကိတိာ်ကဲဝဲပုၤကွၢ်ထွဲတာ်လၢအဖိးသဲးဒီးယုကညးဝဲပုၤတၢ်တၢ်ဖိးတၢ်မၤဝဲကျဲၤ (Department of Human Service, (DHS)) ဒိဖျိ (RMP) လၢကမၤတၢ်ဖိပုၤကွၢ်ထွဲတာ်လၢပုၤပုၤလီၤခၢၣ်စးဘၣ်ထွဲဒီးနီၢ်ဂံၢ်ၤ(၁)တၢ်န့ၣ်လီၤပုၤကီၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသၣ်တဖၣ်တာ်သိၣ်တာ်သီအသိး(Immigration Guardianship of Children, IGOC)**
- **ဖိသၣ်(မုတမ့ၢ်)သးစၢ်လၢသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲ(၁၈)န့ၣ်ဆူအဖီလၢန့ၣ်လီၤဝဲဖၣ်ဆူအိၣ်စၢၤလၢယါပူၤလၢတပၣ်ယုာ်ဒီးမိၢ်ပၢ်(မတမ့ၢ်)တပၣ်ယုာ်ဒီးအိၣ်စၢၤလၢယါလံာ်ပုၤဒီးယုထီၣ်ဝဲပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတာ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဖိပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတာ်အိၣ်ဖျိၣ်အသိး.အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးလံာ်ပုၤဘၣ်,ဒီးတၢ်ကဟံပနီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး“ ပုၤလၢအိၣ်လၢတာ်ဒးယၢ်ဖိလၢ”(မတမ့ၢ်)ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တာ်ကဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လံာ်ပုၤတစီတလီၤ.**

ဝဲ ၂၀၀၈လၢယုၤ၁၃သီတာ်န့ၣ်လီၤပုၤထံပုၤကီၢ်ခၢၣ်စး(တၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသၣ်တဖၣ်)(ခၢၣ်စးတၢ်ပိးတၢ်လီ)ဘၣ်တာ်မၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤပုၤကီၢ်ကိတိာ်ဆဲးဝဲစုမ့ၢ်လၢဟ့ၣ်ဝဲတာ်ပုၤလၢဖိသၣ်(မတမ့ၢ်)သးစၢ်လၢယုတၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်တာ်ကဘၣ်ဆူအဝဲသ့ၣ်ဆူကီၢ်ဖိဒီးလီၢ်ကပီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဝဲအံၤဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲထံကီၢ်ပဒိၣ်တာ်ကဟ့ၣ်ယၢ်ခၢၣ်စးဘၣ်ယုဒီးပုၤလၢယုတၢ်အိၣ်ကဒုလၢတာ်တိစၢၤမၤစၢၤတအိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်(ဖဲတၢ်ဟံပနီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢဖိသၣ်လၢအိၣ်လၢတာ်ဒီးသးအဖီလၢလံာ်ဒီး)ကဘၣ်လဲၤဆူပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိသၣ်တာ်ရဲၣ်တာ်ကျဲၤတာ်ကရၢကရိ (RMP) အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒ်သိးအံၤသ့ၣ်တဖၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢနကဘၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်ဒီးကတိၤသကိးတၢ်ဒီး DIAC အိၣ်ဒီးတၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးဂ့ၢ်ဂ့ၢ်,လၢအပၣ်
ဃုာ်ဒီးတၢ်ပိထံသ့ၣ်ညါ,တၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးဒီးတၢ်တူၢ်လိာ်ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်,ပၤဖျါထီၣ်ဒီးဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်ပၤနီၣ်ဆူ DIAC ဒ်တၢ်ကွၢ်
ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်ဝဲၣ်ထံနီၤဖးအစၢအသိးဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်ဒီးသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

